

en saadan Maade, og hvorved altsaa Landboerne reduceredes til faa Rige og mange Ubesmidlede, der ikke havde anden Erhvervsstille end deres personlige Arbejde, vare saa lidet onskelig, at det formeentlig bør være Regjeringens Opgave, ad Lovgivningens Vej saavidt muligt at sørge for en hensigtsmæssig Fordeling af Jordegods.

Paa samme Maade vil en ubunden Udskyfningsfrihed bewirke, at de større Eiendomme og især de nuværende Bøndergaardes Tal i betydelig Grad formindskedes, navnlig ved succesfulde Afhandlinger af mindre Jordlodder, især da disse under den ved Folkemængdens Formerelse bewirkede Søgning efter Bolig, ved at anvendes til Bebyggelse vilde have en større Værdi, end betragtede som en Dvotadeel af en større Eiendom; og den endnu høiere Priis, hvori en saadan Lod, efter at være bebygget, vil komme til at staae, vil derhos gjøre det umuligt at sammenkjøbe flere saadanne mindre Huuslodder, for deraf at danne større Jordbrug; men for et Land, der, som Danmark, skal forskaffe sig flere Fornødenheder fra Udlandet ved Overskuddet af sit Jordbrug, maa det ansees lidet onskeligt, at Størstedelen af Jordegodslet udskyffes i sliige mindre Huuslodder, hvis hele Afgrøde fortares paa Stedet.

En ubunden Frihed i begge Henseender vilde saaledes, da de af de nedlagte Gaarde udkjøbte Familier fornemmelig vilde søge større Huuslodder, usejlsbarlig føre til, at de nuværende Bøndergaarde og dermed den hele Gaardmandsclassen forsvandt; men et saadant Resultat maa ansees som saare uheldigt, da Gaardmandsclassen danner en talrig og uafhængig Middelsstand, som det altid maa være onskeligt at bevare, og den derhos her i Landet, hvis Hovednæring er Agerbrug, er den egentlig producerende Stand, paa hvilken Landets Kraft og Velmagt væsentligt berøer.

Ministeriet maa derfor holde for, at saavel Udskyfnings- som Sammenlægningsfriheden bør begrænses, og at derved hovedsagelig bør beholdes det af Lovgivningen siden Midten af det forrige Aarhundrede stadigt udtalte Princip: saavidt muligt at conservere saadanne Eiendomme, som de nuværende Bøndergaarde.

I Slutningen af forrige og i Begyndelsen

af dette Aarhundrede søgte Regjeringen paa forskjellige Maader at befordre saavel Drettelser af nye Huse med meer eller mindre Jord, dog fornemmelig 3 Td. Land Middelfjord, som et saadant Areal's Henlæggelse til jordløse Huse, sef. Udskyfningsanordningen af 23de April 1781 § 19, Frd. af 8de Juni 1787 § 1 c og Placat af 16de Mai 1795, Udskyfningsanordningerne af 26de Novbr. 1800 og 25de Juni 1810 § 1, samt Betingelserne for Gaardes Nedlæggelse m. fl.

Ligesom man imidlertid kom til den Erkjendelse, at man i saa Henseende var gaaet for vidt, og Antallet af de Huse, som skulde betinges ved Nedlægning af Gaarde, ved den egl. Resol. af 5te Juli 1815 derfor blev indskrænket til eet for hver Gaard, samt den tidligere Tilladelse til at nedlægge Selveier- og Arvefæstergaarde, naar Parcellerne bebyggedes eller henlagdes til jordløse Huse, blev ophævet ved Frd. 3die Decbr. 1819, som tillige fastsatte et Minimum for de til Bebyggelse bestemte Parceller, saaledes synes der under de nuværende Forhold ikke længere at være Anledning til specielt at fremme denne Sag, navnlig ved at bibeholde Bestemmelsen som Huses Opførelse i Anledning af Gaardes Nedlæggelse. Naar der nemlig, som factist finder Sted, hersker en temmelig ubegrænset Frihed med Hensyn til Erhvervelse af større eller mindre Huuslodder og Byggeplads, vil Husenes Antal under den tiltagende Folkemængde af sig selv forøges, og i mange Egne findes der, i Forhold til Gaardene og de større Eiendomme, allerede langt flere Huse, end det for Communens Fary ansees onskeligt, hvorom ikke saa Erklæringer fra Sogneforstanderskaberne i Udskyfningsager afgive tilstrækkeligt Vidnesbyrd.

Det maa derhos ansees for meget tvivlsomt, hvorvidt den nugældende Bestemmelse i Forordningen af 3die December 1819 § 4 om, at enhver til Bebyggelse bestemt Parcel skal have et Tilliggende af i det Mindste $1\frac{1}{2}$ Td. Land til Taxt 24 (3 Tdr. Land Middelfjord) er hensigtsmæssig, idet Eieren af en saadan Jordlod hverken er rigtig Jordbruger eller rigtig Arbejder, og han ofte vil være nødsaget til at søge Hjælp til Jordens Dyrkning m. v. hos de omboende større Jordbrugere, hvorved